

LV

Tavs atpūtas ceļvedis

Cēsu novadā

Cēsis, Amata, Pārgauja, Priekuļi, Līgatne,
Vecpiebalga, Jaunpiebalga

Cēsu novads - košā Vidzemes ainavā intriģējošs senatnes gars rokrokā ar laikmetīgu radošumu

Gadu desmitiem nemainīgi populārā, ceļotājiem draudzīgā Vidzemes vidienes novada raksturu veido kultūrvēsturisks dziļums, mazpilsētu un lauku pagastu mierīgais dzīves ritums, paaudzēs glabātās amatu meistarumu prasmes. Romantiskas notis tajā no Piebalgas ezeru klusajiem ūdensrožu līčiem, mūzikas un dzejas, kas dzimusi turienes memoriālajās mājās. Plašuma un brīvības alkas no Līgatnes mežu dziļumiem harmonē ar straujās Amatas aicinājumu uz piedzīvojumu. Pilsētniecisku šarmu novada raksturam pievieno mūžam radošās Cēsis, bet tirgotāju gēna pirmsākumi, jādodomā, meklējami Pārgaujas pusē, pasaulē mazākajā Hanzas savienības pilsētiņā – Straupē. Mazliet spīta un dumpinieckuma novada raksturā no Priekuļu puses, kur dzīvojis un dzejojis Eduards Veidenbaums. Pirmatnējo dabas skaistumu baudīt aicina Gaujas Nacionālā parks, bet mieru un harmoniju sniegs Gaujas maigais plūdums.

Bet, iespējams, viss ir pavisam citādi. Tādēļ – laiks doties ceļā!

Saturs

Cēsu pilsēta.....	4
Dodies pagātnē!.....	8
Esi aktīvs!.....	16
Laivošana Gaujā un Braslā.....	16
Velo un pārgājienu maršruti.....	24
Dodies dabā!.....	26
Iemācies, apgūsti, radi pats!.....	34
Izgaršo Cēsu novadu!.....	40
Apskates objektu karte	
Cēsu novadā.....	43

1

Cēsu pils komplekss un vecpilsēta

Pils laukums 9, Cēsis
+371 26576111
57.3134; 25.2709
www.cesupils.lv

Pirmais solis uz Cēsu vecpilsētas ieliņu bruģa, un Tu jau esi iekāpis vēsturē, jo pilsētas vēsturiskajā centrā viduslaiku plānojums saglabājies gandrīz neizmainīts. Vairāk kā desmit gadsimti sastopas Cēsu pils kompleksa nelielajā teritorijā. Par senvēsturi liecina senlatviešu cilts vendu pilskalns Riekstukalnā. Viduslaiku liecības turpat blakus - Zobembrāļu celtās pils varenajās drupās, bet Cēsu pils komplekss ar Jauno pili kā centrālo objektu.

Cēsu pilsmuižas staļļa - ratnīcas ēkā iekārotajā Izstāžu namā mājo laikmetīgs radošums.

Attēlā: Cēsu Jaunā pils (Cēsu Vēstures un mākslas muzejs)

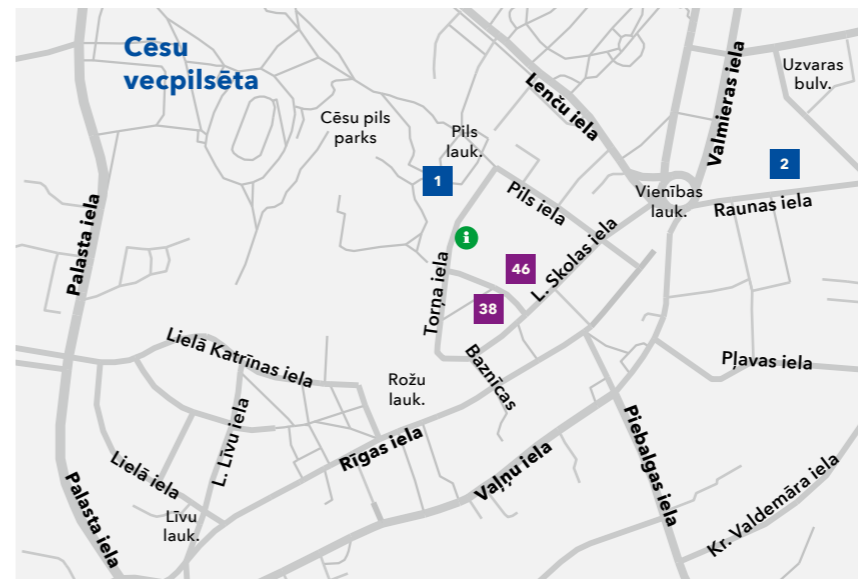
Attēlā: Maija parks

Ainaviskie Pils un Maija parki iepazīstina ar 18. un 19. gadsimta romantisma laikmeta zīmēm. Maija parks tevi sveicinās ar nebēdnīgām strūklakas čalām un draudzīgo melno gubju pāri. Savukārt Cēsu pils parks aicina baudīt nesteidzīgu atpūtu gan ziemā, gan vasarā.

Pārsteidzošus un varonību apliecinošus individu pretošanās stāstus atklāj ekspozīcijā "Sirdsapziņas ugunskurs", kas izveidota padomju laika īslaicīgās aizturēšanas izolatorā un vēsta par Latvijas okupāciju.

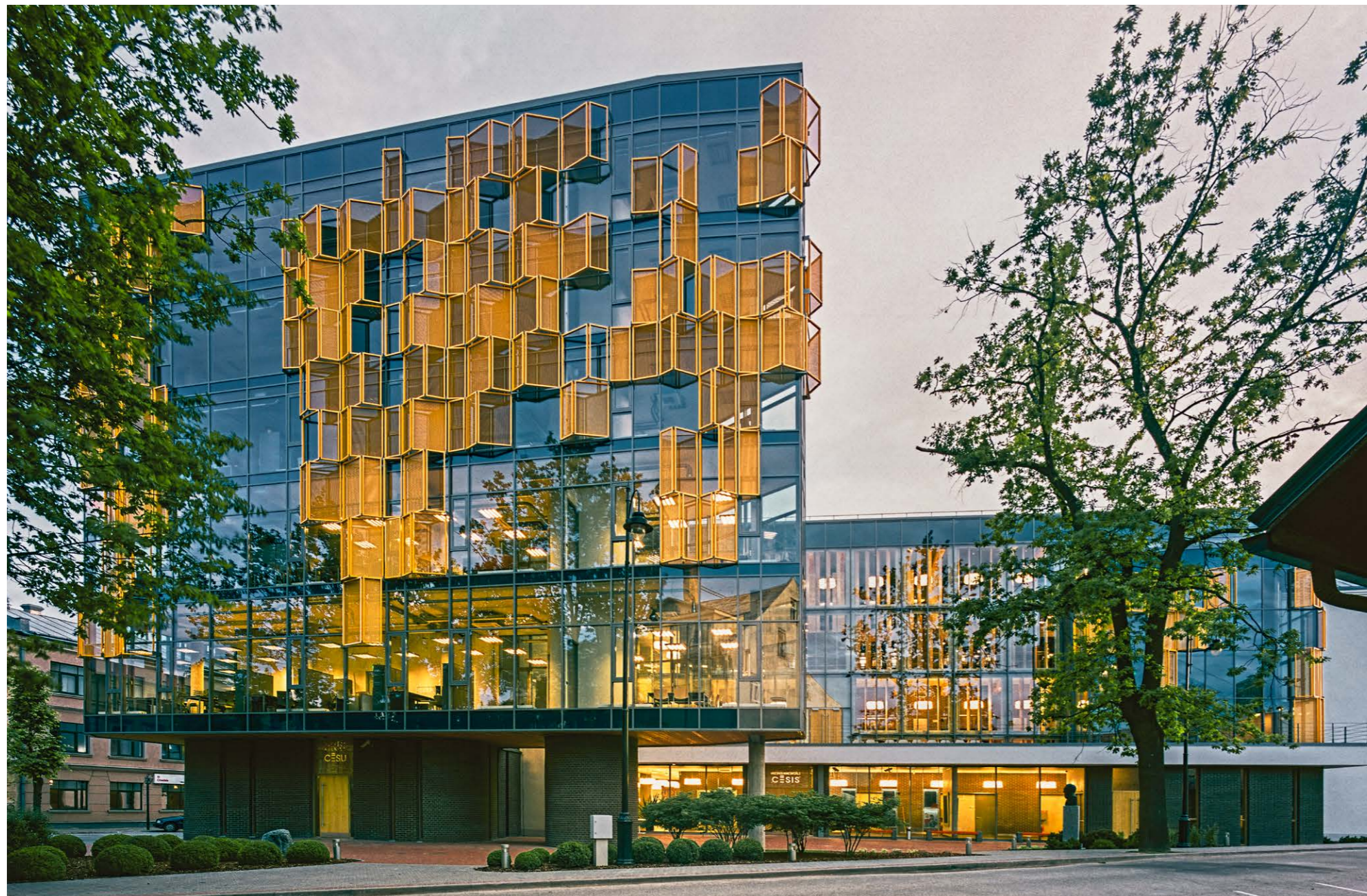

Attēlā: Cēsu Svētā Jāņa luterāņu baznīca un vecpilsēta

Apskates objekti shēmā

- 1 Cēsu pils komplekss un vecpilsēta
- 2 Koncertzāle "Cēsis" (sk. 6. lpp.)
- 38 Maizes ceptuve "Cēsu maize" (sk. 36. lpp.)
- 46 Veselīgo našķu darītava "Labas saknes" (sk. 38. lpp.)

2

Koncertzāle "Cēsis"

Raunas iela 12, Cēsis
 +371 641 199 22
 57.3133; 25.2764
www.cesukoncertzale.lv

Koncertzāle ir spilgts pagātnes mantojuma un modernās pasaules, vecā un jaunā mijiedarbības paraugs. Senā Cēsu Viesīgās Biedrības nama rekonstrukcijas gaitā radītie laikmetīgie arhitektūras risinājumi veiksmīgi iekļaujas pilsētvidē un piesaista uzmanību, bet pati nama dzīve turpinās ierasti dinamiski. Šeit ikvienam pieejami profesionāli, augstvērtīgi mākslas notikumi: simfoniskās, kamerģmūzikas, džēza un laikmetīgās mūzikas koncerti, operas, baleta un teātra izrādes, mākslas projekti, kino programmas un vizuālās mākslas izstādes.

Attēlos: koncertzāle "Cēsis"

Dodies pagātnē!

Cēsu novada šodienas dinamiskajai kultūras dzīvei ir stipras un dziļas saknes pagātnē. Senas pilsdrupas, pilis, muižas un lauku sētas glabā unikālas kultūrvēstures liecības arī tagadnē.

3

Āraišu ezerpils arheoloģiskais parks un apkārtnē

Āraiši, Drabešu pag.

Cēsu novads

+371 25669935

57.2517, 25.2824

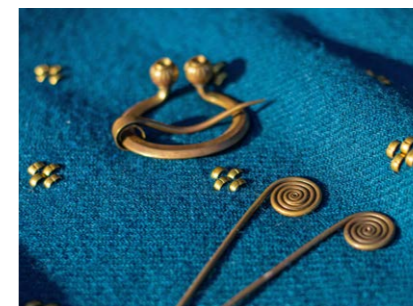
ezerpils@cesunovads.lv

www.araisi.com

Āraišu arheoloģiskā parka apmeklējums var kļūt par īstu ceļojumu pagātnē, tikai mazliet iztēles, mazliet izziņas kāres, un piedzīvojums var sākties, apmeklējot akmens un bronzas laikmetu mājokļu ekspozīcijas uz Meitu salas. Savukārt leģendām apvītā Āraišu ezerpils ir vienīgā 9.-10. gadsimta nocietinātas dzīvesvietas rekonstrukcija Eiropā. Apmeklējot mājiņas uz ezera salas, izpētot apkārtnē atrastās senlietas ekspozīcijā un ieklausoties Āraišu stāstos, iespējams gūt citur nerodamu pieredzi un šķērsot gadsimtus. Viduslaiku nospiedumus glabā ezera krastā apskatāmās pilsdrupas.

Attēlā: Āraišu ezerpils

Ceļojumu var turpināt, iegriežoties netālu esošajā baznīcā, kas glabā 18. gs. beigu atmiņas, bet 19. gs. vidus atblāzma atrodama Āraišu vējdzirnavu sienās. Savukārt Drabešu muižas Amatu mājā, krustojoties laikiem, dzirkstī radošuma gars.

4

E. Veidenbauma memoriālais muzejs "Kalāči"

"Kalāči", Liepas pag.
Cēsu novads
+371 25601677
57.3955, 25.4780

Ceļojums pagātnē nav iedomājams bez tikšanās brīžiem ar aizgājušo laiku radošajām personībām, kuru dzīves līkločus iespējams iepazīt memoriālajās mājās un kuru darbus citējam vēl šodien, jo tie lieliski sasauca ar mūsu pasaules izjūtu un šodienas dzīvi. Jānodas uz "Kalāčiem", kur 19. gs. lauku sētā dzīvoja un radīja Eduards Veidenbaums! Muzejs piedāvā izstaigāt dzejnieka iedvesmas vietas, pakavēties slavenajā Veidenbauma klētiņā, noskaidrot īsā, bet spilgtā mūža noslēpumus, no jauna iepazīt viņa dzeju un aktīvo dzīves pozīciju un saskatīt to nospiedumus šodienas kultūrtelpā. Atelpas un pārdomu brīdim birtaliņa ar ugunskura vietu.

Attēlā: Reinis un Matīss Kaudzītes, 19. gs. 80. gadi

5

Brāļu Kaudzīšu memoriālais muzejs "Kalna Kaibēni"

"Kalna Kaibēni"
Vecpiebalgas pag., Cēsu novads
+371 26185382
57.028020, 25.722436
www.piebalgasmuzeji.lv

Latvijas vecākais memoriālais muzejs ir arī latviešu pirmā romāna "Mērnieku laiki" radīšanas vieta. Tieši šeit Brāļi Kaudzītes vakaros pēc skolotāju darba Kaibēnskolā pierakstīja piebaldzēnu tikumus, bet jo vairāk netikumus slavenajos Ķenča, Pāvula, Pietuka Krustiņa un citos tēlos. Sastapšanās ar minētajiem romāna varoņiem gaida dārzā, bet paša Matīsa Kaudzītes iekārtotajā muzejā dzīves laika un Eiropas ceļojumu liecības.

6

K. Skalbes memoriālais muzejs "Saulrieti"

"Saulrieti", Vecpiebalgas pag.
Cēsu novads
+371 26494406
57.0780, 25.8418
www.piebalgasmuzeji.lv

Pagātnes dižgaru starojuma augstākais punkts ir Vecpiebalga, kur vai ik uz soļa iespējams sastapt liecības par izcilām personībām Latvijas kultūras vēsturē. Viens no spilgtākajiem pārstāvjiem šajā plejādē ir Kārlis Skalbe. Latviešu Pasakķēniņa sapņu māja "Saulrieti" pārsteidz ar savdabīgu arhitektūru, neaizmirstamu apkārtnes ainavu, meža mieru un dzejnieka siltās personības nojaušamo klātbūtni telpās, lietās un stāstos. Par senākiem laikiem stāsta dzejnieka dzimtās "Incēnu" mājas. Ikviens ceļinieks aicināts izstaigāt brīvdabas izstādi "Ienāc pasakā!" un pakavējies Vaktskalnā pie Kārļa Skalbes kapa, no kura paveras tāls skats uz Alauksta ezeru, kas īpaši uzrunā saules rieta stundā.

7

Melānijas Vanagas muzejs

Amatas pag., Cēsu novads
+371 29445480
57.1673, 25.2780
www.melanijavanaga.lv

Melānijas Vanagas piemiņai veltītais muzejs ar rakstnieces skaudrās personīgās pieredzes stāstu atklāj latviešu tautas likteņgaitas traģiskākās lappuses. Piemiņas lietu vēstījums un rakstnieces Sibīrijas izsūtījumā aizvadīto 16 gadu liecības ļauj emocionāli pietuvināties ne tik vien rakstnieces, bet visu uz Sibīriju izsūtīto likteņiem. Netālu no skolas, kurā atrodas muzejs, aplūkojama Latvijā vienīgā Sibīrijas zemnīca, kuras idejas autori ir 1941. gada 14. jūnijā izsūtītie Sibīrijas "bērni".

Attēlā: Lielstraupes pilsbazznīcas komplekss

8

Lielstraupes pilsbazznīcas komplekss

"Lielstraupes pils"
Straupe, Cēsu novads
+371 29464946 (pils)
+371 26411827 (baznīca)
57.3477, 24.9482
www.tourism.straupe.lv

Ceļojumu cauri gadsimtiem un orientēšanos pils labirintos piedāvā viens no novada iespaidīgākajiem viduslaiku vēsturiskās apbūves ansambļiem – Lielstraupes pils.

Uzkāpjot pa 26 ēkas kāpnēm ar gandrīz 300 pakāpieniem, nevarēs nepamanīt arī senā ozolkoka interjera smalkumus un pagājušā gadsimta sākuma glazētu podiņu krāsni. Negaidītu noskaņu un notikumu pārklāšanos veido nojaušamā bijušās slimnīcas klātbūtne.

9

Līgatne - industriālā mantojuma kultūrvēsturiskais centrs

Spriņģu iela 2, Līgatne
Cēsu novads
+371 29189707
+371 64 153 169
57.140, 25.222
www.visitligatne.lv

Vieta, kur industriālais mantojums harmoniski iekļaujas dabā, vieta, kur kontrasti saplūst un piedāvā neparastu pieredzi ikvienam ceļotājam. Krāšņa daba - Līgatnes upe, Lustūža un Ānfabrikas klintis ar 333 alu pagrabiem, bet turpat arī papīrfabrika un kalnainā reljefā 19. gs. koka arhitektūra. Pārsteidzošs strādnieku ciemats ar kultūras namu, aptieku, slimnīcu, dzemdību namu un šarmantu atjaunotu strādnieku dzīvoklīti Latvijā senākajās koka rindu mājās, kur viesojoties sajūk laiku robežas un iejušanās aizgājušajā laikā kļūst pašsaprotama.

Attēlos: pa kreisi Līgatnes upe pie Gaujmalas, pa labi industriālā mantojuma kultūrvēsturiskais centrs

10

Padomju slepenais bunkurs

Skaļupes, Līgatnes pag.
Cēsu novads
+371 26467747
57.2559; 25.0691
www.bunkurs.lv

Attēlā: padomju slepenais bunkurs

Padomju laika bunkurs ir izbūvēts pagājušā gadsimta 80. gados politiskās un valsts varas elites vajadzībām atomkara gadījumā. Slepenības zīmogu tam noņēma tikai 2003. gadā. Līdz mūsdienām bunkurā ir saglabāts viss autentiskais pazemes aprīkojums. Apmeklējot bunkuru, nonāksi 9 metrus zem zemes. Visus noslēpumus par šo vēstures lapapusi uzzini gida pavadībā.

11

Jaunpiebalgas Sv. Toma evaņģēliski luteriskā baznīca

Gaujas iela 23, Jaunpiebalga
+371 28381573
57.1766, 26.0362

2013. gadā pēc vērienīgiem restaurācijas darbiem atjaunotā staltā, baltā baznīca ar zvaigžņotiem griestiem, filigrāni izstrādātu gotiskā stila interjeru un 800 sēdvietām tajā, ir īstens Dieva nams Jaunpiebalgas pakalnos. Senās ērģeles skan kā dievkalpojums, tā koncertos. Pirms vairāk nekā 100 gadiem šeit ērģeles spēlēt mācījies dižais piebaldzēns, komponists Emīls Dārziņš.

12

Veselavas muiža

“Viesturi”, Veselavas pag.
Cēsu novads
+371 26100962
57.2901, 25.4776

Veselavas kungu māja ir viena no divpadsmit ēkām kādreiz varenajā muižas kompleksā ar parku un dīķi. Gida pavadībā varēsi noklausīties spoka stāstu par balto dāmu, izstaigāt kungu māju un tās bēniņos apskatīsi apbrīnojamu apkures sistēmu. Savukārt seno lietu un mantu kambarī varēsi aplūkot darbarīkus un sadzīves priekšmetus.

Attēlos: augšpusē Veselavas muiža, apakšā Vecpiebalgas muiža

13

Vecpiebalgas muiža

Aplūkojama no ārpuses
“Pils”, Inešu pag., Cēsu novads
57.0191, 25.8305

Latvijā īsākās upītes Arisas (jeb Orisāres) krastā 18. gs. nogalē veidotais muižas komplekss ar 19. gs. klasiska stila parku un uzpludinātu dīķi vedina atcerēties laiku pēc Lielā Ziemeļu kara, kad šo muižu kā balvu par Vidzemes izpostīšanu no Pētera I saņem karavadonis Boriss Šeremetjevs. Iespējams, Slātavas muižas aprises Brāļi Kaudzītes romānam “Mērnieku laiki” aizguvuši no šīs kungu mājas, vēl jo vairāk tādēļ, ka zemes mērniecības laikos muižā patiešām dzīvojuši mērnieki.

14

Ungurmuiža

“Ungurmuiža”
Raiskuma pag.
Cēsu novads
+371 22007332
57.3633, 25.0872
www.ungurmuiža.lv

Mierpilnas un bezrūpīgas 18. gs. muižas dzīves sajūtas iespējams rast Ungurmuižā. Mīlīgā muižiņa kuplu liepu un ozolu paēnā atgādina par bijušiem laikiem, kad muižas kungu māja bija viena no pirmajām vērienīgajām baroka būvēm, kas uzcelta Vidzemē pēc postošā Ziemeļu kara. Saskaņotība, harmonija, miers un klusums veido šīs muižas īpašo raksturu. Tase tējas Tējas namiņā vai seno recepšu iedvesmotas dižkungu cienīgas, lēni gatavotas maltītes restorānā lieliski papildinās ciemošanos. Pagarini ciemošanos muižā, paliec pa nakti muižas viesnīcā!

Attēlā: Ungurmuiža

Esi aktīvs!

Izsenis ir pazīstams novada aktīvās atpūtas piedāvājums. Sniegiem bagātā Vidzemes augstiene ļauj baudīt ziemas priekus nereti pat tad, kad citur jau plaukst pirmie pavasara ziedi. Straujās upes pavasaros vilina laivotājus, novada ezeros iespējams makšķerēt, aktīvi supot, bet meži, krāšņās ainavas un Gaujas Nacionālais parks pārgājēju cienītājus aicina doties dabā.

Laivošana Gaujā, Braslā un Amatā

Izbraukāt visus Gaujas līkločus, ļauties ūdens plūsmai un upes nemieram, ieelpojot pavasaros ievu, bet vasarās vīstošu zāļu smaržas, noreibt no brīvības, ko sniedz būšana uz ūdeņiem, tāda var būt laivošana pa Gauju. Savukārt ceļojums pa vienu no skaistākajām Latvijas nelielajām upēm – Braslu pārsteigs ar krāšņajiem smilšakmens atsegumiem un iepriecinās ar dzidro ūdeni un dzeltenajiem lēpju ziediem tajā. Kādu peldlīdzekli izvēlēties, tas katra paša ziņā, sākot ar SUP dēli un divvietīgu kanoē līdz platam un ērtam piknika plostam.

15

"Araisis"

"Pils", Dzērbenes pag.

Cēsu novads

+371 29648957

57.1959, 25.6665

www.araisis.lv

Vēsturē balstītas aktivitātes – šaut ar loku, mest šķēpu, staigāt ar ķekātām vai skriet kaujas skrējienā pilnā apbruņojumā. Piedāvājumā dažādām mērķgrupām radītas darbnīcas un citas izklaides.

16

Disku golfs

Izmēģinātāju iela 1a

Priekuļi, Cēsu novads

+371 29393403

57.3103, 25.3705

www.vgs.lv

Pavisam netālu no Cēsīm – Priekuļos atrodas disku golfa trase. 18 grozu trase iesācējiem var kļūt par īstu izaicinājumu, bet pieredzējušiem spēles entuziastiem par lielisku atpūtu. Daļa trases atrodas atklātā vietā, daļa mežainā parkā. Pieejamas arī grupu nodarbības ar treneri.

17

Aktīvās atpūtas centrs "Karjers"

Priekuļu iela 21, Cēsis

+371 20444141

57.3173; 25.3176

www.cesukarjers.lv

Dodot vecajam Cēsu dolomīta karjeram otru dzīvi, šeit radīts populārs ūdenssporta centrs. Dzidrais ūdens vilina supotājus, asāku izjūtu cienītāju priekam 258 metrus garā veikborda trase un dažāda augstuma trampīni, kā arī citas galvu reibinošas iespējas.

Attēlos: aktīvās atpūtas centrs "Karjers"

18

Atpūtas komplekss "Chill up"

"Raskumi", Vecpiebalgas pag.

Cēsu novads

+371 20377207

57.0847, 25.8096

www.chillup.lv

Atpūtas komplekss Alauksta ezera krastā piedāvā atpūtas iespējas visiem vecumiem, dažādiem spēju un nemiera līmeņiem. Šeit var laiski sauļoties un nakšņot kempingā, iet pirtī, supot, veikt, braukt ar laivu, nomāt velosipēdus kā zemes, tā ūdens ceļiem.

19

Sesīju poniji

"Sesīji", Drabešu pag.

Cēsu novads

+371 26595545

sarmitesviderska@inbox.lv

57.2550; 25.2092

Ja sapnis par poniju tā arī palicis tāla bērnības atmiņa, laiks iepriecināt bērnus, aizvest viņus uz poniju saimniecību, kur mazos gaidīs izjādes, vizināšanās ratos vai ziemā – ragavās. Bet varbūt to visu apvienot ar bērna dzimšanas dienas ballīti, un prieks būs divkārtš.

Attēlos: augšpusē Sesīju ponijs, apakšā haskiju pajūgs

20

Dod ķepu - piedzīvojums ar haskijiem

"Papardes 2", Drabešu pag.

Cēsu novads

+371 25951531

57.2438, 25.2864

www.dodkepu.lv

Suņus saimniecībā var ne tikai samīļot, bet arī doties aizraujošā braucienā suņu vilktās kamanās pa piesnigušiem mežiem un laukiem, bet vasarās – pārgājienos sasaistē ar dzīvespriecīgajiem ceļabiedriem.

21

Zivju audzētava "Sillakas"

"Sillakas", Liepas pag.

Cēsu novads

+371 29188367

57.3573, 25.4506

www.sillakas.lv

Sillaku zivju dīķos var makšķerēt foreles, karpas, samus, stores un pālijas. Šeit var aizmirst par zivju tīrīšanu. Noķerto lomu jums pagatavos viesmīlīgie saimnieki, kūpinot vai vārot zivju zupu. Ja makšķerēšana neaizrauj, tad var doties ekskursijā pa foreļu audzētavu, iegādāties un degustēt zivis.

Attēlā apakšpusē: kempings "Apaļkalns"

22

Kempings "Apaļkalns"

"Apaļkalns", Raiskuma pag.

Cēsu novads

+371 29448188

+371 29252679

57.3177, 25.1477

www.apalkalns.lv

Satīšanās vieta – "Apaļkalns"! Un tālāk pēc katra izvēles un izturības pakāpes – ar auto, velo vai kājām dažādos sirdij tikamos Raiskuma apkārtnes maršrutos. Sākot ar pāris stundu braucienu, līdz dienas piedzīvojumam cauri Stalbei un Straupei. Maršrutos pirmatnīgi dabas objekti – ieži, ezeri, upes, alas, arī senas kultūrvēstures vietas – pilsdrupās, pilis, muižas un dzirnavas. Bet var nedoties prom un saelpties Raiskuma ezera mierīgos vējus, vizinoties ar laivu vai katamarānu, makšķerējot un peldoties.

Attēlos: augšpusē Ozolkalns, apakšā Žagarkalns

23

Slēpošanas kalni un kempingi Cēsu pievārtē

Žagarkalns

Cīrulišu iela 70, Cēsis
+371 26266266
57.3037, 25.2311
www.zagarkalns.lv

Ozolkalns

"Saulkrasti", Drabešu pag.
Cēsu novads,
+371 26400200
57.29434; 25.22298
www.ozolkalns.lv

Slēpošanas un biatlona centrs "Cēsis"

Vaives pag., Cēsu novads
+371 26433500
57.3055, 25.3822
www.occesis.lv

Populārie un iecienītie ziemas atpūtas kompleksi ar plašu piedāvājumu visai ģimenei. Šeit var slēpot un snovot dažādas grūtības pakāpes trasēs, arī šļūkt ar kameru. Profesionāli instruktori iemācīs tehniski un droši slēpot katram, kurš to vēlas. Savukārt vasaras piedāvājumā laivošana, plostošana un citi ūdens prieki vai mierīga atpūta kempingā.

24

Slēpošanas trases Piebalgas pusē

Slēpošanas trase "Vanagkalns"

"Ziedoņi", Jaunpiebalgas pag.
Cēsu novads
+371 2656 7616
+371 27084919
57.1150, 25.9491
www.skiriver.lv

"Zelta kroga" slēpošanas trases

Zeltiņi, Jaunpiebalgas pag.
Cēsu novads
+371 26 333 814
57.1065; 25.9247

Lepnie piebaldzēni apgalvo, ka Piebalgā sniegs ir vienmēr un nekas nav tā, kā citur. To pārbaudīt aicināts katrs. Distanču slēpošanas cienītāji šeit slēpot var kā dienā, tā naktī. Ja savu slēpju nav, tās var iznomāt vai iegādāties uz vietas. Vasarā šī var kļūt par īstu nūjotāju paradīzi, jo trases vijas pa gleznainiem Piebalgas pakalniem. Piedāvājumā arī pārgājienu organizēšana, gida pakalpojumi, laivu braucieni, naktsmitnes un pirtiņa.

25

Velo maršruts ar apskates objektiem "Jaunpiebalga - Viņķu kalns"

Velo noma "Zauska"
Gaujas iela 21, Jaunpiebalga
+371 27001128
57.1771, 26.0420

Attēlā apakšā:
"Zelta kroga" slēpošanas trase

Maršruta (nr. 161) garums ir 17 km. Neierobežotas tāles no Viņķu kalna skatu torņa liks aizmirst lielceļa putekļus, bet, ja iepriekš pieteiksieties, varēsiet darboties sviesta kulšanas darbnīcā vai iepazīt keramiku "PuuceStudio". Maršruts ir lieliski piemērots ģimenēm ar bērniem.

Velo un pārgājienu maršruti

Tūrisma maršruts "Zaļie dzelzceļi"

Maršruts kājāmģājējiem, velobraucējiem, nūjotājiem, slēpotājiem, arī izjādēm ar zirgiem, izbraucieniem kā zirgu, tā suņu pajūgā. Maršruts lielākoties ved pa bijušajām dzelzceļa līnijām Vidzemē un Dienvidlgaunijā, kopā veidojot aptuveni 750 kilometru garu posmu. Cēsu novadā braucienā var doties pa maršrutu Ieriķi - Gulbene.

www.greenrailways.eu

Pārgājienu maršruts "No Līgatnes līdz Cēsīm"

Piemērots aktīviem gājējiem vai velobraucējiem, cilvēkiem, kuriem patīk apvienot dabas iepazīšanu ar kultūrvides un vēstures izziņu. Šis ir ceļojums pa Baltijas iespaidīgākās upes senleju ar devona perioda smilšakmens atsegumiem, kas atrodas Gaujas un to pieteku gravu krastos. Atrodas Gaujas Nacionālajā parkā.

www.visit.cesis.lv

Garās distances pārgājienu maršruts "Mežtaka"

Mežtaka aptuveni 1060 km garumā vijas no Rīgas līdz pat Tallinai, cauri Latvijas un Igaunijas teritorijām un trim nacionālajiem parkiem. Pārgājienu distance ir sadalīta astoņos reģionos ar atšķirīgām ainavām, reljefu, dabas vērtībām un gājiena pieredzi. Vidzemē tā stiepjas cauri Gaujas Nacionālajam parkam un Veclaicenes mežainei.

www.baltictrails.eu

Velo maršruts "No Gaujas līdz Daugavai"

Vienas vai vairāku dienu maršrutā ir iespēja izziņāt vēsturi, ainaviskos skatus un dabas takas, doties piedzīvojumos un garšu pasaulē! Maršrutā Līgatnes, Amatas, Ogres un Skrīveru apkārtnes aizraujošākie un nozīmīgākie apskates objekti. Velo braucējiem maršruts ieteicams no maija līdz septembrim. Galvenokārt asfaltēti ceļi, vietām grants segums.

www.visit.cesis.lv

Svētceļnieku maršruts "Svētā Jēkaba ceļš"

Viens no populārākajiem svētceļnieku maršrutiem pasaulē, kura galamērķis ir Sv. Jēkaba katedrāle Spānijas ziemeļos. Svētā Jēkaba ceļš Cēsu apkārtnē vijas pa Gaujas senlejas takām cauri Priekuļu, Cēsu, Amatas un Līgatnes apkārtnēm. Maršruts ir marķēts un galvenokārt ved pa mežu takām, vietām iekļaujot asfalta vai grants segumu.

www.caminolatvia.com

Dodies dabā!

Viens no Cēsu novada pievilcības pamatelementiem ir daba. Tās dažādība viena novada robežās pārsteidz un valdzina. No Gaujas ielejas ievzienu vai koša rudens neprāta Cēsu un Līgatnes pusē līdz ainavisko Piebalgas ceļu un ezeru līču romantikai. No straujās Amatas līdz teiksmainajam septiņsalu Inesim.

26

Brežģa kalna skatu tornis

“Brežģa kalns”, Taurenas pag.
Cēsu novads
57.1131, 25.6930

Ainava, kas pavērs no Brežģa kalna, ne vienu vien vedinājusi, ja ne sākt dzejot, tad vismaz pasapņot gan. Uz kāpt 255 metrus virs jūras līmeņa esošajā Brežģī un, elpu ievilkt, pievarēt vēl 11 metru tornī, patiešām ir vērts! Un ne jau tikai tādēļ, ka lielceļš nogurdinājis un gribas izkustēties. No torņa var ieraudzīt (vai mēģināt saskatīt) Piebalgas ezerus – Alaukstu, Zobolu, varbūt pat Inesi, saprast, kurš no pauguriem tālumā ir Elkas kalns, vai vienkārši ieelpot rītu saullēktā, vai noreibt no laimes, saulei rietot.

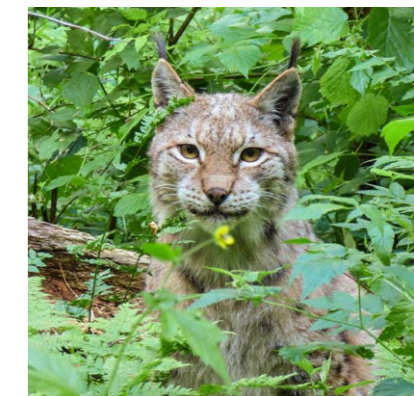
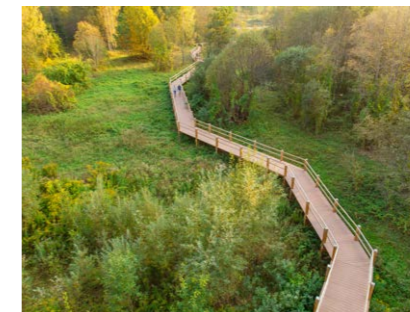
Attēlā: Cīrulišu dabas taka

27

Cīrulišu dabas takas

Cīruliši, Cēsis
+371 28318318
57.2995; 25.2191
www.visit.cesis.lv

Aizdomāties par laiku, kad cilvēks vēl neapdzīvoja Gaujas krastus, sastingt no apjausmas, ka dabas brīnums, kas tavā ceļā, šeit ir jau vismaz 12 tūkstošus gadu, tā ir varena emocija, ko piedzīvot, staigājot Gaujas ielejā. Cīrulišu dabas takas ir vieta, kur unikāli dabas veidojumi aicina nebaidīties brīnīties. Un kā gan ne! Šajā ceļā atrodas Zvanu klintis, Cīrulišu un Līgatnes alas, Spoguļu klintis un Dzidravots. Dodies ceļā un nepaej garām Cīruļkalnam, jo te pavisam nesen atklāts dabas vērošanas skatu tornis jeb “Zaļais tornis”.

Attēlā: Lūsis (*Lynx lynx*)

28

Līgatnes dabas takas

Līgatnes dabas takas
Cēsu novads
+371 28328800
57.2486; 25.0150
www.ligatnesdabastakas.lv

Līgatnes dabas takās redzēsi dažādas Latvijas savvaļas dzīvnieku sugas, varēsi vērot neskartas dabas ainavas, klausīties meža un pļavu balsis un pārbaudīt savu fizisko sagatavotību, izstaigājot Gaujas senlejas gravas un paugurus. Pastaigu takas ierīkotas aptuveni 4–5 km garumā ar atšķirīgām grūtības pakāpēm.

29

Ērgļu klintis

Priekuļu pag., Cēsu novads
+371 28318318
57.3601, 25.2609

Sarunā romantisku randiņu Ērgļu klintīs, aizved turp savu ģimeni vai draugus, un tu, noteikti, kļūsi par kādu kriptu laimīgāks! Sena teika vēsta, ka atbalss pret šīm klintīm skanējusi plaši kā ērģeles. Izbaudi šo dabas koncertzāli, piestājot skatu platformā!

30

Lielā Ellīte

Liepas pag., Cēsu novads
+371 28318318
57.3845, 25.4276

Viens no vecākajiem tūrisma objektiem Latvijā. Atrasties smilšakmens arku ielokā ir kā pabūt ārpus šīs zemes un laika. Kopā ar avotu, kur pazemes ūdeņi izplūst brīvā tecējumā lejup pa smilšakmeni, Lielā Ellīte kļūst par neaizmirstamu pieturvietu, kurai īpašu noskaņu piešķir apjausma par senu kulta vietu.

Attēlos: pa kreisi Ērgļu klintis,
pa labi Lielā Ellīte

31

Vecpiebalgas ūdensrozes

“Ūdensrožu dīķi”

Vecpiebalgas pag.

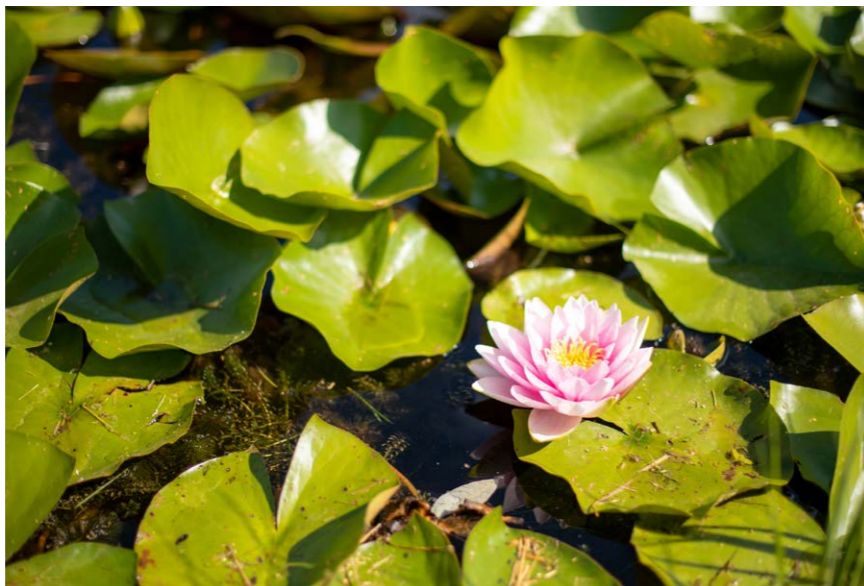
Cēsu novads

+371 26109774

+371 26253468

57.0616, 25.814705

Iespējams, leģendāro Vecpiebalgas ūdensrožu stāsts sākas klusos ezeru līčos, kur senos laikos iemīlējušies jaunekļi veduši meitenes skaistos ziedus lūkoties. Arī mūsdienās, to, protams, var un vajag darīt. Taču steidzīgāki ceļinieki aicināti piestāt Vecpiebalgas centrā, Cēsu – Madonas autoceļa malā, kur vienā pusē Vecpiebalgas Viesistaba – izzinošs pastaigu parks, bet otrā – no maija līdz septembrim zied dažādu krāsu ūdensrozes. Bērniem īpaši patiks barot zivtiņas, kas kutina ūdenī iemērkto pirkstiņus. Ūdensrožu stādus savam dīķītim arī varēsi iegādāties šeit.

Attēlos: augšpusē
Vecpiebalgas ūdensrozes,
apakšā skats no Elkas kalna

32

Elkas kalns

Skujenes pag., Cēsu novads

+371 29475811

57.0838, 25.5916

Augstākā Cēsu apkārtnes lielpaugura pievilcība slēpjas plašajā ainavā ar zaļiem Amatas puses mežu akcentiem. Te ainavas mozaikā Skujene, Taurene, Piebalga. Šeit atrodas arī viens no Strūves ģeodēziskā loka meridiāna punktiem. Viena no versijām vēsta, ka tieši šeit savu tecējumu sāk Gauja. Pieejamas ekskursijas pa apkārtni un silta zupa.

33

Viņķu kalns un skatu tornis

Viņķi, Jaunpiebalgas pag.

Cēsu novads

+371 26615072

57.1474, 26.0762

Piebalgas vēsturisko zemju varenību un skaistumu baudī no Viņķu skatu torņa. Gandrīz 18 metru augstais tornis pavērs neizmirstamu dabas ainavu. Pasapņo! Lai uz brīdi tā ir arī Tava Piebalga!

34

Vējiņu pazemes ezeri

“Vējiņi”, Straupes pag.

Cēsu novads

+371 29354189

57.3398, 24.9056

www.pazemesezeri.lv

Noslēpumaina vieta Braslas upes krastā, kur pazemes avoti izskalojuši lielus tukšumus un alas. Unikālā alu sistēma ar pazemes strautiņu un diviem skaistiem pazemes ezeriem, kas pildīti ar dzidru un ledaini aukstu pazemes ūdeni. Pēc pastaigas var sarīkot pikniku vai atpūsties brīvdienā mājā “Vējiņi”.

Attēlos: augšpusē skats no Viņķu kalna, apakšā Vējiņu pazemes ezeri

Zvārtes iezis un Amatas taka

Zvārtes iezis, Drabešu pag.
Cēsu novads
+371 29252126
57.2459, 25.1424
zvartesiezis@gmail.com

Viens no gleznainākajiem devona smilšakmens iežu atsegumiem ne tikai Gaujas Nacionālajā parkā, bet arī Latvijā. Šeit var sākt kārtīgu pārgājienu gar Amatas krastu. Var šķērsot Amatas upi pa gājēju tiltu un pa izbūvētām trepēm uzkāpt pašā ieža virsotnē, un izstaigāt Meža mātes taku. Bet var arī neiet nekur un vienkārši baudīt dabas gleznu upes krastā. Vasarā darbojas tūrisma informācijas centrs, pieejamas ekskursijas.

Attēlā: Zvārtes iezis

Iemācies, apgūsti, radi pats!

Cēsu novadā dzīvo darbīgi, radoši ļaudis, kas turpina senās amatu prasmes un attīsta jaunas idejas. Viesošanās pie viņiem var kļūt par savu slēpto talantu atklāšanas iespēju. Ikviens aicināts doties ciemos uz Cēsīm, Zaubi, Raiskumu, Liepu un Piebalgu. Uz Drabešiem, Priekuļiem un Inešiem. It visur rosās viesmīlīgi saimnieki, kas pacienās, ierādīs, iemācīs un paslavēs.

36

Briežu dārzs "Annas dzirnavas"

"Annas dzirnavas"
Zaubes pag., Cēsu novads
+371 29176917
57.0335, 25.3500

Skaistā vietā pie dzirnavu ezera tu varēsi piedalīties izzinošā ekskursijā, vērot staltos dzīvniekus, pabarot un uztaisīt mīlīgu bildi.

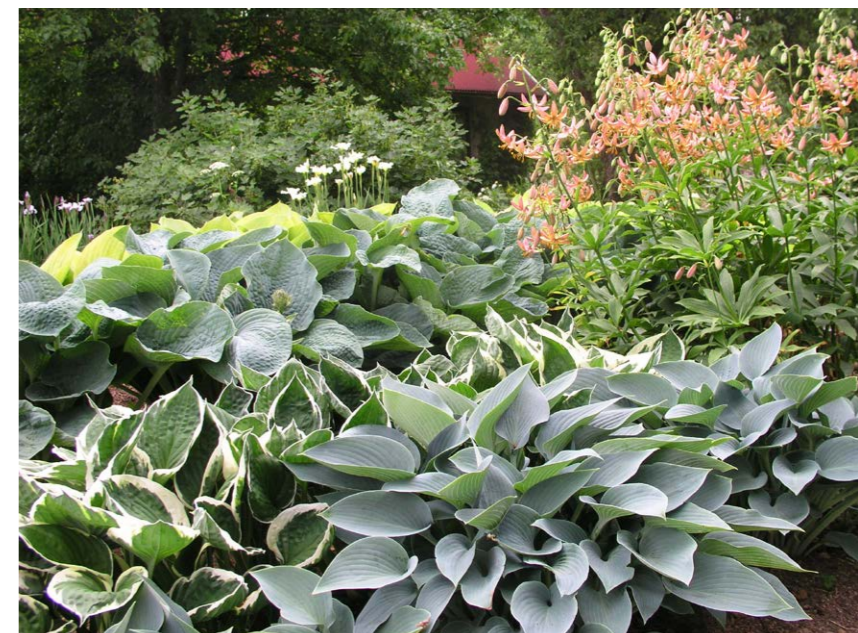
37

Gunas un Jāņa Rukšānu dārzniecība

"Jaunrūjas", Raiskuma pag.
Cēsu novads
+371 29488877
57.3489, 25.1133

Guna un Jānis Rukšāni te izveidojuši lielāko hostu kolekciju Latvijā - 250 šķirnes un sugas, tikpat daudz arī flokšu, 100 liliju šķirnes un ap 80 ūdensrožu varietātes. Savukārt krokusu kolekcijā ir gandrīz visas pasaulē šobrīd zināmās 250 sugas. Ap Jāņiem interesenti gaidīti krāšņajos Peoniju svētkos, bet augusta pirmā svētdiena rezervēta Flokšu ballei.

Attēlos: augšpusē briežu dārzs, apakšā Gunas un Jāņa Rukšānu dārzniecība

38

Maizes ceptuve "Cēsu maize"

Rīgas iela 18, Cēsis
(ieeja no Lielās Skolas ielas)
+371 26412803
57.3120; 25.2720
www.cesumaize.lv

Mazā, omulīgā maizes ceptuve Cēsu vecpilsētas viducī neliks vilties. Maizi te cep no Latvijā bioloģiski audzētu plēkšņu kviešu (spelta), griķu, auzu un miežu miltiem. Gatavo ar dabīgu ieraugu. Ceptuves saimnieks aicina pagaršot un atklāt dažus veselīgas maizes cepšanas noslēpumus.

Attēlos: augšpusē "Maizes māja",
apakšā maizes ceptuve "Cēsu maize"

39

Saimniecība "Maizes māja"

"Krūmiņi", Liepas pag.
Cēsu novads
+371 26887921
57.3629, 25.3968
www.maizesmaja.lv

Liepas pagasta "Maizes mājas" krāsnī jau gandrīz 100 gadus cep maizi ar brīvības garšu – par to vislabāk zina stāstīt saimnieki. Viņi aicina darboties lauku maizes cepšanas rituālos, pašiem gatavot mīklu un cept pīrāgus, izpētīt graudu produktus, latviešu spēka zīmes un izzināt ar maizi saistītās tradīcijas.

40

Saules parks

Cēsu prospekts 7
Priekuļu pag., Cēsu novads
57.3128, 25.3554

Saules parkā aug kultūraugi, kuru nosaukumus iespējams noskaidrot, dodoties parka takās. Bet unikālais Saules pulkstenis rādīs laiku tikai tad, ja pats piedalīsies laika noteikšanas procesā. Pavasarī šeit krāšņi uzzied 120 rododendri.

41

Kupolmājas un baltā māla darbnīca "PuuceStudio"

"Siliņi", Jaunpiebalga
Cēsu novads
+371 29439058
57.1583, 26.0140

Stāsti par draudzību ar mālu, Piebalgas pļavām, un to, kā daba iedvesmo radīt. Iespēja iegādāties dekoratīvus traukus un interjera priekšmetus.

42

Piebalgas porcelāna fabrika

"Piensaimnieki", Inešu pag.
Cēsu novads
+371 28451800
57.0210, 25.8310
www.porcelanadarbnica.lv

Piebalgas baltais zelts top mākslinieka Jāņa Roņa izlolotajā Piebalgas porcelāna fabrikā. Rūpīgas rokas rada smalkus traukus, suvenīrus un īpašas dāvanas. Arī tu vari paviesoties ražotnē, izzināt traušu porcelāna tapšanas noslēpumu un izmēģināt porcelāna apgleznošanu!

Attēlā: Piebalgas porcelāna fabrika

43

Rakši Zoo

Drabešu pag., Cēsu novads
+371 20009097
57.2758, 25.1933
www.kamieli.lv

Kamieļi, alpakas, Valē melnkakla kazas, lemuri, Poitou ēzeļi un ņipras trušu ģimenes dzīvo Rakšos. Aizbrauc un iepazīsties ar viņiem! Ja vēlēties doties pārgājienā ar lamām, izjādē ar kamieļiem, izbaudīt ēzeļu safari vai pabarot dzīvniekus, paredzi ciemu reizei vairāk laika!

44

Pigoru darbnīca

“Mazkrūzes”
Jaunpiebalgas pag.
Cēsu novads
+371 28626469
57.1855, 25.9649

Ja nepieciešama sava zvanga, jābrauc uz Jaunpiebalgu! Šeit tās pieejamas dažādos izmēros un krāsās. Zvanga ir mūsdienīgs metāla mūzikas instruments ar brīnišķīgu, meditatīvu skaņu.

Attēlā: Pigoru darbnīca

45

Dzērienu darītava
“Veselības laboratorija”

Kalna iela 5, Līvi, Cēsu novads
+371 29499567
57.2843, 25.2518
www.veselibaslaboratorija.lv

“Veselības laboratorija” gatavo spirta uzlējumus tikai no Latvijas biosistēmā iegūtiem augiem un augļiem, aptverot katra gadalaika, vitamīnu, krāsu un aromātu kombinācijas. Apmeklējuma laikā varēsi nobaudīt stipro uzlējumu garšu daudzveidību kopā ar uzkodām no medījumu gaļas.

46

Veselīgo našķu darītava
“Labas saknes”

Lielā Skolas iela 6, Cēsis
+371 26568037
57.3126; 25.2729
www.labassaknes.lv

Labums, kas no saknēm nācis, ir tik jaudīgs, ka to nevar atstāt bez ievēribas. Gardumu darītavas saimnieki ar rokām darina veselīgus naškus no augļiem, ogām un dārzeņiem, lai visiem būtu pieejami kārumi, no kuriem uzņemt dabīgu un veselībai draudzīgu enerģiju!

47

Sveču māja

“Pils”, Inešu pag., Cēsu novads
+371 22080211
57.0202, 25.8303
www.gardeniaeco.com

Vecpiebalgas muižas kalpu mājas sienas glabā tālu laiku nospiedumus, bet lodziņos rotājas gaisma no košām un aromātiskām, šodien lietām svecēm. Sveču darbnīcā, kas reibina ar trejdeviņiem aromiem, katrs aicināts izliet dabisku vaska sveci, kas bagātināta ar augiem un ēteriskām eļļām. Te ir iespēja radīt dāvanas citiem un iepriecināt sevi. Laiks Sveču darbnīcā paskrien nemanot, un pozitīvas emocijas garantētas. Svecēs šeit var iegādāties, ja nu tomēr esi steidzīgs vai pašam pastrādāt slinkums.

Attēlos: augšpusē Sveču māja, apakšā veselīgo našķu darītava “Labas saknes”

Izgaršo Cēsu novadu!

Cēsu novads ir neliels. Šeit viss ir personīgs un tuvs. Tu vari sarokoties ar zemnieku, kurš izaudzējis un samalis graudus maizes klaipam. Tu vari vērot kā pļāvās ganās govys, kura dod pienu tavai brokastu kafijai. Ziedošā Piebalgas puses pakalnā tu vari saklausīt bišu zumēšanu un turpat dravā pacienāties ar medu. Gaujas ielejas mežos vari salasīt ogas, vai sēņot līdz tumsai. Garām traucot, tu redzi, kā makšķernieks gaida savu lomu ezera krastā un zini, ka būs garda maltīte. Agros brīvdienos tev izgulēties neļauj kaimiņu gailis, savu saimi saukdams, bet tu zini, ka šīs vistas izdēs tik dzeltenas olas, ka kūka tavā šķīvī sacentīsies ar pieneņu pļavu aiz loga. Cēsu novada garšā ir pirmatnēja nots un daudz noslēpumaina valdzinājuma.

Iespējams, arī tāpēc Cēsu novadā mājvietu raduši Latvijā zināmu šefpavāru restorāni, kas izmanto vietējo audzētāju produktus. Viesojoties mūsu pusē garšas kārpiņām svētki garantēti! Līgatnē - pie atraktīvā un pozitīvā šefpavāra Elmāra Taņņa "Ozolaine Kitchenspa" un Latvijā zināmā šefpavāra Ērika Dreibanta restorānā "Pavāru māja".

Cēsis savu restorānu "Kest" iekārtojis populārais šefpavārs Māris Jansons. Gardus, ekoloģiskus un kvalitatīvus produktus lieliskām maltītēm sarūpē Cēsu novada saimniecības - kvinoju, amarantu un griķus audzē Gusts Apinis, piena produktus ražo zemnieku saimniecība "Ieviņas", medus izstrādājumi top zemnieku saimniecībā "Upmaļi", bet tējas - "3X9 zālītes".

Unikālu kulināro baudījumu vietējo ēdinātāju, audzētāju un ražotāju izpildījumā esi aicināts baudīt pavasarī notiekošajā **Garšu tirdziņā** Cēsīs, novada **Rudens restorānu nedēļā** un **Mājas kafejnīcu dienās** vasaras izskaņā - septembrī. **Zaubes savvaļas kulinārais festivāls** jūlijā un **Slow Food Straupe tirdziņš** Straupes zirgu pastā iepazīstinās tevi ar autentiskām novada garšām un ēdienu receptēm nedēļas nogalēs.

Dodies neaizmirstamā garšu piedzīvojumā Cēsu novadā!

Restorāni Cēsu novadā

- **H.E. Vanadziņš Ziemeļu restorāns**, Rīgas iela 15, Cēsis
- **Ķīniešu restorāns "Zaķīši"**, Aroniju iela 3, Raiskums
- **"Ozolaine Kitchenspa"**, Ozolaine, Augšlīgatne
- **Pavāru māja Līgatnē**, Brīvības iela 2, Līgatne
- **Restorāns "Jāņoga"**, Valmieras iela 21a, Cēsis
- **Restorāns "Jonathan SPA Estate"**, Amatciems, Cēsu novads
- **Restorāns "Kārļamuiža"**, Kārļi, Cēsu novads
- **Restorāns "Ungurmuiža"**, Ungurmuiža, Cēsu novads
- **Restorāns "Villa Santa"**, Gaujas iela 88, Cēsis
- **Restorāns "Kannas"**, Annas, Zaubes pag., Cēsu novads
- **Restorāns "1815"**, Springu iela 1, Līgatne
- **Restorāns "Kest"**, Valmieras iela 1, Cēsis
- **Viesnīcas "Cēsis" restorāns**, Vienības laukums 1, Cēsis

TOP apskates objekti Cēsu novadā

Dodies pagātnē!

1. Cēsu pils komplekss un vecpilsēta
2. Koncertzāle "Cēsis"
3. Āraišu ezerpils arheoloģiskais parks un apkārtnē
4. E. Veidenbauma memoriālais muzejs "Kalāči"
5. Brāļu Kaudzišu memoriālais muzejs "Kalna Kaibēni"
6. K. Skalbes memoriālais muzejs "Saulrieti"
7. Melānijas Vanagas muzejs
8. Lielstraupes pilsbaznīcas komplekss
9. Līgatne - industriālā mantojuma kultūrvēsturiskais centrs
10. Padomju slepenais bunkurs
11. Jaunpiebalgas Sv. Toma evaņģēliski luteriskā baznīca
12. Veselavas muiža
13. Vecpiebalgas muiža
14. Ungurmuiža

Esi aktīvs!

15. "Araisis"
16. Disku golfs
17. Aktīvās atpūtas centrs "Karjers"
18. Atpūtas komplekss "Chill up"
19. Sesīļu poniji
20. Dod ķepu - piedzīvojums ar haskijiem
21. Zivju audzētava "Sillakas"
22. Kempings "Apaļkalns"
23. Slēpošanas kalni un kempingi Cēsu pievārtē
24. Slēpošanas trases Piebalgas pusē
25. Velo maršruts ar apskates objektiem "Jaunpiebalga - Viņķu kalns"

Dodies dabā!

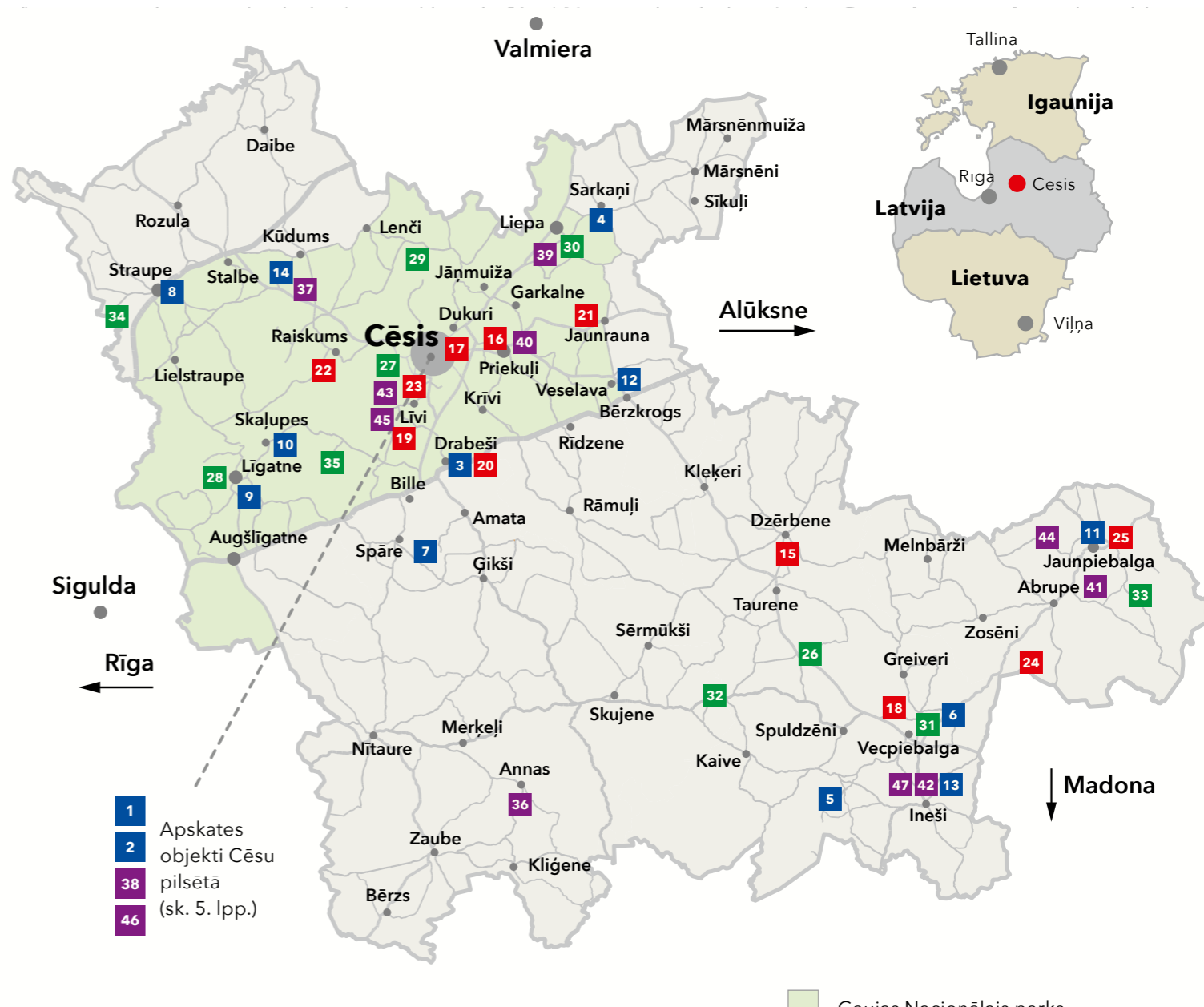
26. Brežģa kalna skatu tornis
27. Cīrulišu dabas takas
28. Līgatnes dabas takas
29. Ērgļu klintis
30. Lielā Ellīte
31. Vecpiebalgas ūdensrozes
32. Elkas kalns
33. Viņķu kalns un skatu tornis
34. Vējiņu pazemes ezeri
35. Zvārtes iezis un Amatas taka

Iemācies, apgūsti, radi pats!

36. Briežu dārzs "Annas dzirnavas"
37. Gunas un Jāņa Rukšānu dārzniecība
38. Maizes ceptuve "Cēsu maize"
39. Saimniecība "Maizes māja"
40. Saules parks
41. Kupolmājas un baltā māla darbnīca "PuuceStudio"
42. Piebalgas porcelāna fabrika
43. Rakši Zoo
44. Pīgoru darbnīca
45. Dzērienu darītava "Veselības laboratorija"
46. Veselīgo našķu darītava "Labas saknes"
47. Sveču māja

- Kultūrvēsture un māksla
- Aktīvā atpūta
- Daba
- Izziņa

Vairāk par Cēsu novada apskates objektiem uzzini www.visit.cesis.lv

- 1 Apskates objekti Cēsu pilsētā (sk. 5. lpp.)
- 38
- 46

■ Gaujas Nacionālais parks

Izdevējs: P/A "Cēsu Kultūras un Tūrisma aģentūra" sadarbībā ar Amatas, Pārgaujas, Priekuļu, Līgatnes, Vecpiebalgas un Jaunpiebalgas apvienību pārvaldēm, 2022.

Bukleta tapšanā izmantotas Amatas, Priekuļu, Pārgaujas, Līgatnes, Vecpiebalgas un Jaunpiebalgas pārvalžu, Cēsu Tūrisma informācijas centra un novada uzņēmēju fotogrāfijas, kā arī Latvijas Nacionālā arhīva, Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva foto.

Cēsu Tūrisma informācijas centrs

Baznīcas laukums 1, Cēsis

+371 28318318

info@cesis.lv

www.visit.cesis.lv